

SvD

Luften på dagis ofta skadlig

Publicerad: 27 februari 2006, 05.31. Senast ändrad: 11 oktober 2007, 02.43

Barn utsätts för fler skadliga partiklar i skolan och på dagis än i hemmet. Partiklarna kan utlösa astma, allergier och luftvägsinfektioner. Luften skulle kunna förbättras med bättre ventilation och översyn av städrutiner.

Halten av damm och andra partiklar är högre där mycket folk rör sig och städningen fungerar dåligt. Många skolor och daghem är exempel på sådana miljöer. När barnen rör sig virvlar partiklarna upp och andas in. Barn är känsligare än vuxna och de inandade partiklarna fastnar i bronkerna.

- Barn har mindre luftvägar, andas snabbare och rör sig mer. Därför fastnar fler partiklar i luftvägarna, säger Claes-Gunnar Ericsson, läkare på arbets- och miljömedicin i Uppsala.

Arbets- och miljömedicin har på uppdrag av Socialstyrelsen sammanfattat kunskapen om partiklar i inomhusluft. I rapporten står att partiklarna i skolor ofta är av den större sorten med en diameter på mellan en och tio mikrometer. De virvlar lätt upp och kan utlösa luftvägsbesvär som nästäppa, astma och allergier.

Partiklarna uppstår främst när människor rör sig men en stor del förs också med eleverna hemifrån med skor och i kläder. Det kan till exempel vara partiklar av pollen, från cigarettrök eller från husdjur. Greta Smedje, som också

medverkat i studien, skulle önska att färre partiklar fördes med till skolan. Men den mest tillämpbara lösningen finns i städning och ventilation. När ett utrymme blir tomt tar det några timmar innan dammet lägger sig och kan städas bort. Därför borde skolor städas på kvällen eller på morgonen.

- I dag städar man på dagtid och det är inte bra. Då virvlar dammet runt i lokalen och partiklarna finns i luften, inte på ytorna.

Halten skulle också minskas av ordentlig ventilation i gemensamma utrymmen.

- Mycket av de här problemen går att ventileras bort, säger Greta Smedje.

I dag finns det inte mycket forskning om partiklar i skolor och på daghem. De flesta studier som finns är gjorda på vuxna i skolan, inte på barn. Därför är behovet av kunskap stort.

- Alla inhaledbara partiklar är skadliga men det behövs fler studier av barn, säger Claes-Gunnar Ericsson.

Det är dock klart att det i dagens skolmiljö finns fler barn som är känsliga för damm och partiklar än det gjorde för en eller två generationer sedan.

Hos de barnen kan luften i skolan utlösa luftvägsbesvär.

- Vi vet inte hur mycket partiklar det fanns förr men det spelar ingen roll. I dag har vi känsliga barn och även om det gick förr så går det inte i dag, säger Greta Smedje.

